

Sistem ne štiti slobodu govora

Podgorica - Ljudska prava u Crnoj Gori u prva tri mjeseca ove godine kršena u brojnim oblastima, a u odnosu na prethodni period ta pojava je zabrinjavajuća u slobodi izražavanja, suočavanja sa prošlošću, politički motivisanom nasilju, vjerskim slobodama, torturom, diskriminacijom, pravima djeteta, statusom raseljenih osoba, saopšteno je iz NVO Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR).

U prvom kvartalnom izvještaju o stanju ljudskih prava u ovoj godini Inicijative, ocijenjeno je da, iako relativno dobro izgrađen, crnogorski institucionalni sistem ne pruža maksimalnu zaštitu ljudskih prava.

"To što se ogleda u nedovoljno efikasnom sprovođenju istraga po prijavama za slučajeve kršenja ljudskih prava i malom stepenu samoinicijativnih procesuiranja, javnih kampanja, istupa i osuda slučajeva kršenja ljudskih prava od strane zvaničnih organa" piše u izvještaju Inicijative.

Ocijenjeno je da su neprihvatljive izjave i ponašanje čelnika institucija u čijoj su nadležnosti ljudska prava, a koje imaju za cilj predstavljanje određenih grupa kao prioritarnih u zaštiti ljudskih prava u odnosu na druge, kao i odustajanje i neprihvatanje poziva od strane NVO pod izgovorom da postoje važnija ljudska prava ili grupe.

Inicijativa je ocijenila da je kancelarija ombudsmana ostvarila napredak i nastavila sa dobrom praksom i saradnjom sa NVO, dok je oslobođajuća presuda podgoričkog Višeg suda u slučaju deportacije za Inicijativu dokaz da Crna Gora nije sprovela kvalitetan proces suočavanja sa prošlošću.

"Procesuirani su samo neposredni izvršioci, dok je izostalo procesuiranje po komandnoj i naredbodavnoj odgovornosti. Naša država ni u ovom kvartalu nije preduzimala druge aktivnosti u cilju jasne osude svih ratnih zločina za koje je odgovorna i uspostavljanja novog sistema vrijednosti i pomirenja", piše u izvještaju.

Inicijativa je registrovala tri prijavljena slučaja policijske torture u prvom kvartalu ove godine.

"Zaštita prava građana koji su u ovom i ranijem periodu prijavili policijsku torturu još nije na zadovoljavajućem nivou", ističe se u izvještaju.

Registrovano je više slučajeva koji se odnose na uslove boravka i liječenja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS) kao i jedan prijavljen slučaj ponižavajućeg i nehumanog postupanja.

"Najveći problem sa kojim se suočavaju osuđena i pritvorena lica u ZIKS-u jeste prenatrpanost, koja po kazivanjima predstavnika ZIKS-a iznosi oko 50 odsto.

Neophodno je da nadležni državni organi u što kraćem roku pronađu rješenja, u okvirima zakonskih mogućnosti, koja će voditi rasterećenju smještajnih kapaciteta ZIKS-a", piše u izvještaju.

Ocjenjuje se i da je politički motivisano nasilje i dalje prisutno i da se ogleda kroz incidente, pritiske, tužbe i neprimjerenu verbalnu komunikaciju, dok su pripreme za popis "obilježene velikim brojem miješanja predstavnika političkih partija, nevladinih organizacija, nacionalnih savjeta i vjerskih zajednica u slobodan izbor građana".

"Sloboda izražavanja je i dalje na zabrinjavajućem nivou. Registrovani su slučajevi prijetnji novinarima i donijete su nove presude koje značajno ugrožavaju rad novinara i medija. Sve prijetnje i incidente prema novinarima neophodno je istražiti i sudski

sancionisati", piše u izvještaju.

Inicijativa smatra i da prava djeteta u Crnoj Gori nijesu na zadovoljavajućem nivou. Neophodno je ubrzati proceduru donošenja i usaglašavanja domaćih propisa sa međunarodnim standardima. Savjet za prava djeteta nije dovoljno operativan", ocjenjuje se u izvještaju.

Ta NVO piše i da zastupljenost nacionalnih manjina u državnim institucijama nije adekvatna, a da manjinski jezici nijesu u skladu sa Ustavom i primijenjeni u praksi..

T. P.

Protesti treba da se podržavaju

Iz Inicijative pomčuju da zabrana okupljanja, kako bi građani na takav način saopštili svoj stav, predstavlja ugrožavanje slobode izražavanja.

"U ovim slučajevima kada radnici i građani žele iznijeti putem mirnih okupljanja stav ili tražiti da im se ispune njihova zakonom predviđena prava, pored ostalog znači i zabranu slobode izražavanja. Ovakva praksa izražavanja građana mora se njegovati a ne da se ograničava preko policije. I policija ovakvu praksu treba da koristi veoma oprezno jer je bitnije da građani iznesu svoj stav, od usporavanja saobraćaja na kratak period, što je najčešći izgovor policiji za zabranu skupova", piše u izvještaju.

Lijevi dio

Autor: *Tanja Pavićević*

Ključne riječi: *ljudska prava, deportacija, diskriminacija, sloboda govora,*

Institucije u svojstvu subjekta:

NVO Inicijativa mladih za ljudska prava YIHR, Viši sud Podgorica, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija ZIKS, Savez za zaštitu prava djeteta

Teme:

Društvo » Vlada, NVO aktivnosti

OBJAVLJEN KVARTALNI IZVJEŠTAJ O STANJU Ljudskih
PRAVA INICIJATIVE MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

Sistem ne štiti slobodu govora

• **Oslobađajuća presuda Višeg suda u slučaju deportacije za Inicijativu je dokaz da Crna Gora nije sprovela proces suočavanja sa prošlošću.**

"Procesuirani su samo neposredni izvršioци, dok je izostalo procesuiranje po komandnoj odgovornosti"

Podgorica – Ljudska prava u Crnoj Gori u prva tri mjeseca ove godine kršena u brojnim oblastima, a u odnosu na prethodni period ta pojava je zabrinjavajuća u slobodi izražavanja, suočavanja sa prošlošću, politički motivisanom nasilju, vjerskim slobodama, torturom, diskriminacijom, pravima djeteta, statusom raseljenih osoba, saopšteno je iz NVO Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR).

U prvom kvartalnom izvještaju o stanju ljudskih prava u ovoj godini Inicijativa, ocijenjeno je da, iako relativno dobro izgrađen, crnogorski institucionalni sistem ne pruža maksimalnu zaštitu ljudskih prava.

"To se ogleda u nedovoljno efikasnom sprovođenju istraga po prijavama za slučajeve kršenja ljudskih prava i malom stepenu samoinicijativnih procesuiranja, javnih kampanja, istupa i osuda slučajeva kršenja ljudskih prava od strane zvaničnih organa",

ces suočavanja sa prošlošću.

"Procesuirani su samo neposredni izvršioци, dok je izostalo procesuiranje po komandnoj i naredbodavnoj odgovornosti. Naša država ni u ovom kvartalu nije preduzimala druge aktivnosti u cilju jasne osude svih ratnih zločina za koje je odgovorna i uspostavljanja novog sistema vrijednosti i pomirenja", piše u izvještaju.

Protesti treba da se podržavaju

Iz Inicijative poručuju da zabrana okupljanja, kako bi građani na takav način saopštili svoj stav, predstavlja ugrožavanje slobode izražavanja.

"U ovim slučajevima kada radnici i građani žele iznijeti putem mirnih okupljanja stav ili tražiti da im se ispune njihova zakonom predviđena prava, pored ostalog znači i zabranu slobode izražavanja. Ovakva praksa izražavanja građana mora se njegovati a ne da se ograničava preko policije. I policija ovakvu praksu treba da koristi veoma oprezno jer je bitnije da građani iznesu svoj stav, od usporavanja saobraćaja na kratak period, što je najčešći izgovor policiji za zabranu skupova", piše u izvještaju.

Neophodno je da nadležni državni organi u što kraćem roku pronađu rješenja, u okvirima zakonskih mogućnosti, koja će voditi rasterećenju smještajnih kapaciteta ZIKS-a", piše u izvještaju.

Ocijenjuje se i da je politički motivisano nasilje i dalje prisutno i da se ogleda kroz incidente, pritiske, tužbe i neprimjerenu verbalnu komunikaciju, dok su pripreme za popis "obilježene velikim brojem mišljenja predstavnika političkih partija, nevladinih organizacija, nacionalnih savjeta i vjerskih zajednica u slobodan izbor građana".

"Sloboda izražavanja je i dalje na zabrinjavajućem nivou. Registrovani su slučajevi prijetnji novinarima i dođijete su nove presude koje



Bez medija i javnosti juče u Kolašinu: Ministar i uprava Doma u Bijeloj

Foto: S. KOSIĆ

MINISTAR NUMANOVIĆ JUČE SE SASTAO SA DJEVOJČICAMA KOJE TVRDE DA SU ZLOSTAVLJANE

Čeka se istina

Podgorica/Kolašin – Tri dana nakon što su u medijima objavljene tvrdnje tri maloljetne sestre da su zlostavljane u Dječijem domu "Mladost" u Bijeloj, u Kolašinu, gradu u kojem žive, nerado se ili se uopšte ne govori o ovom slučaju.

I u Herceg-Novom i Podgorici nevjerica i skepsa je zamijenila uobičajeno komentiranje novinskih na-

bi ukazivale na seksualno zlostavljanje, a da pregled najmlađe djevojčice, koju je hraniteljka dovela u ginekolšku ambulantu 10. marta nije bilo moguće kompletno obaviti. Ona je tom prilikom utvrdila infekciju i prepisala terapiju uz napomenu hraniteljki da je dovede na pregled za 10 dana, što ova, kako je kazala dr Marković nije učinila.

stavljane u Domu u Bijeloj.

Ilić: Istraga će sve pokazati

O istrazi od zvaničnika juče niko nije želio da govori. Zamjenica direktora dječijeg doma Slavica Ilić ponovila je navode uprave te ustanove da je u interesu svih da se istina otkrije, podsjećajući da u cijelom slučaju, ma šta da se dešavalo, žrtve nijesu samo tri sestre već i ostalih 160 štićenika.

"Ta djeca danas su stigmatizovana i teško im je da odu u školu gdje ih sa pozorenjem posmatraju ostala djeca", kazala je Ilić.

Ona je kazala da je istraga u toku, te da kamere koje su postavljene u domu i oko njega u ovom slučaju ne mogu pomoći jer je video-nadzor postavljen nakon što su djevojčice otišle u hraniteljsku porodicu.

"Istraga će sve pokazati", poručila je Ilić.

• **Portparolka ministarstva kazala je "Vijestima" da je Numanović imao sastanak sa djevojčicama i hraniteljima, uz objašnjenje da o posjeti nijesu obavijestili medije i da nije planirano njihovo prisustvo zbog zaštite interesa djece**

pisa, dok su nevladine organizacije apelovale na medije da se u svakom slučaju, kakav god bio rezultat istraga, djevojčice zaštite.

"Izjave hraniteljke o navodnom zlostavljanju djevojčica o kojima brine zabilježene su u anamnezi pacijentkinja i sugerisala sam joj da se, nakon pregleda, obrati Centru za socijalni rad, a da će oni u

U Kolašinu svi čute

Tri sestre, koje su šest godina bile štićenice doma u Bijeloj, juče su pohađale nastavu, a kako "Vijesti" saznaju, u toku dana ih je u strogoj tajnosti posjetio ministar rada i socijalnog staranja Suad Numanović.

Portparolka ministarstva Tatjana Radulović kazala je "Vijestima" da je Numanović imao sastanak sa djevojčicama i hraniteljskom porodicom u kojoj se one nalaze, uz objašnjenje da o posjeti nijesu obavijestili medije i da nije planirano njihovo prisustvo zbog zaštite interesa djece.

Ni u područnoj službi Centra za socijalni rad u Kolašinu juče o ovom slučaju nijesu željeli da daju nikakve izjave, iako je nekoliko novinarskih ekipa satima čekalo ispred njihovih prostorija. Hraniteljka djevojčica juče nije htjela da daje izjave medijima, i vidno uznemirena je izašla ispred kuće i kazala da će se od novinara zaštititi uz pomoć ambasade Rumunije, čija je, kako je kazala, državljanka.

Ginekolškinja dr Danka Marković ponovila je juče da prilikom prvog pregleda dvije starije djevojčice u jesen prošle godine, nije utvrđena defloracija niti povrede koje

Djecu stalno nadziru, ali ih i tuku kad su nemirna

Bivša službenica doma u Bijeloj, koja je tamo radila oko godinu, i sticajem okolnosti bila vaspitačica jednog od djevojčica, juče je kazala "Vijestima" kako je sigurna da seksualno zlostavljanje u toj instituciji nije moguće, jer su djeca pod 24-časovnim nadzorom.

"Djeca su, kao i njihovi vršnjaci koji žive u svojim porodicama, nemirna, i tačno je da se u tim slučajevima kažnjavaju", kazala je sagovornica "Vijesti".

Ona je kazala da je seksualno zlostavljanje sestara, ako se desilo, moglo biti samo van same institucije.

"Djeca se u nekim prilikama disciplinuju batinama, ali ta priča o zlostavljanju i da su sestre slate da spavaju bez vode i hrane naprosto ne stoji", kazala je ona.

skladu sa zakonom postupati dalje", rekla je dr Marković "Vijestima".

Djevojčice su u ponedjeljak nekoliko sati provele u prostorijama kolašinske službe Centra za socijalni rad, gdje su se u prisustvu hraniteljke srele sa direktoricom podgoričkog Centra za socijalni rad Vesnom Stojanović i predstavnicima ministarstva rada i socijalnog staranja Svetlanom Sovilj. Sa njima je tom prilikom i otac djevojčica, na čiju su inicijativu njihove tvrdnje i objavljene u štampi, a dva dana ranije on je snimio izjavu djevojčica u kojima tvrde da su godinama bile zlo-

Bivša štićenica doma je kazala "Vijestima" da to što djevojčice tvrde "nije moguće" jer je riječ o maloj ustanovi u kojoj se "sve zna".

"Djeca su pod stalnim nadzorom, naročito oni do šest godina. Nema ni minuta da su bez vaspitačice", rekla je ona, želeći da ostane anonimna.

Policija je prekrčujući ulu u dom "Mladost" u Bijeloj i počela istragu, a i Više državno tužilaštvo je u ponedjeljak saopštilo da su pokrenuli istragu kako bi ispitali navode djevojčica o zlostavljanju, ali i odgovornost lica kojima su bile povjerene na staranje.

D. Š. - T. P.



Inicijativa: "Sloboda izražavanja je i dalje na zabrinjavajućem nivou"

Foto: S. PRELEVIĆ

piše u izvještaju Inicijative.

Ocijenjeno je da su neprihvatljive izjave i ponašanje čelnika institucija u čijoj su nadležnosti ljudska prava, a koje imaju za cilj predstavljanje određenih grupa kao prioritarnih u zaštiti ljudskih prava u odnosu na druge, kao i odustajanje i neprihvatanje poziva od strane NVO pod izgovorom da postoje važnija ljudska prava ili grupe.

Inicijativa je ocijenila da je kancelarija ombudsmana ostvarila napredak i nastavila sa dobrom praksom i saradnjom sa NVO, dok je oslobađajuća presuda podgoričkog Višeg suda u slučaju deportacije za Inicijativu dokaz da Crna Gora nije sprovela kvalitetan pro-

Inicijativa je registrovala tri prijavljena slučaja policijske torture u prvom kvartalu ove godine.

"Zaštita prava građana koji su u ovom i ranijem periodu prijavili policijsku torturu još nije na zadovoljavajućem nivou", ističe se u izvještaju.

Registrovano je više slučajeva koji se odnose na uslove boravka i liječenja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS) kao i jedan prijavljen slučaj ponižavajućeg i nehumanog postupanja.

"Najveći problem sa kojim se suočavaju osuđeni i pritvorena lica u ZIKS-u jeste prenatrpanost, koja po kazivanjima predstavnika ZIKS-a iznosi oko 50 odsto.

značajno ugrožavaju rad novinara i medija. Sve prijetnje i incidente prema novinarima neophodno je istražiti i sudski sankcionisati", piše u izvještaju.

Inicijativa smatra i da prava djeteta u Crnoj Gori nijesu na zadovoljavajućem nivou. Neophodno je ubrzati proceduru donošenja i usaglašavanja domaćih propisa sa međunarodnim standardima. Savjet za prava djeteta nije dovoljno operativan", ocjenjuje se u izvještaju.

Ta NVO piše i da zastupljenost nacionalnih manjina u državnim institucijama nije adekvatna, a da manjinski jezici nijesu u skladu sa Ustavom i primijenjeni u praksi.

T. P.